

'Alles gebeurde in die ene kamer: wonen, koken, slapen'

Hij bracht er in zijn kinderjaren veel tijd door, in de keuterij van opa en oma aan de Bonnen 59 in Gieten. Het boerderijtje is er niet meer, maar wordt waarschijnlijk herbouwd in Schoonoord. Jan Venema, nu 57 jaar, haalt herinneringen op.

Door Marieke Kwak

GIETEN ■ Hoe zijn grootouders dat deden in die inmiddels gesloopte keuterij? Met acht kinderen, een vrijgezelle oom én nog een 'ouwe oma', opgeteld twaalf man dus, in één kamer? Jan Venema (57) schiet in de lach. "Ze deden het gewoon. Alles gebeurde in die ene kamer: wonen, koken, slapen. Er waren twee bedsteden. Daar lagen ze in met zijn allen. Ja, sommigen misschien ook wel op de grond hoor, dat weet ik niet."

Venema bewaart goede herinneringen aan de keuterij aan de Bonnen 59 in Gieten, die hij in 1991 zelf sloopte en waarvoor plannen zijn tot herbouw in het openluchtmuseum Ellert en Brammert. Hij kwam er als kind geregeld, zeker één keer in de week.

"Overal liepen dieren", weet hij nog. "Mijn opa had een stuk of wat koeien, een paar varkens, kippen. De voorkant van de kamer had één raampje, waarmee je zo in het kippenhok kon kijken of er een ei was gelegd. En één keer per jaar slachtten ze hier een varken. Zo ging dat."

Logeren deed Venema ook bij opa en oma. "Dan moest ik bij mijn ouwe oom in bed", vertelt hij. "Tja, ik wist niet beter." Zijn partner Ina Schoenmaker (62) schiet in de lach. "Je kunt het je toch niet voorstellen dat ze daar vroeger met zo veel mensen bij elkaar sliepen? Bah, wat vies allemaal."

Zij herinnert zich vooral hoe klein het boerderijtje, idyllisch gelegen op de overgang van de Hondsrug naar het beekdal van de Hunze, was. "Dat plafond! De eerste keer dat ik er kwam,



Jan Venema bij de oude kachel, die hij uit de keuterij meenam. Zijn grootouders kookten er het eten op.

Foto: Harry Tielman

stootte ik direct mijn hoofd. Je moest bukken om de deur door te kunnen. Maar het was er zo gezellig. Opa en oma hadden altijd mensen om zich heen. De koffie stond klaar. Het was de zoete inval."

Na het overlijden van Venema's grootouders bleef oom Jannes, die hen altijd had verzorgd, er nog een poos wonen. Totdat ook hij het huis op bejaarde leeftijd verliet. Hij kon op zijn fiets de bult naar het dorp niet meer opkomen. Toen Venema bedacht dat

hij het huis dan wel eens kon kopen, was de eerste reactie van zijn familie: "Wat moet je in godsnaam met die ouwe rotzooi?" Maar Venema was niet geïnteresseerd in de rotzooi, wel in de plek. Hij sloopte de boerderij, een van de laatste eenkamerkeuterijen van Drenthe, om er een riant huis met paardenfokkerij voor terug te bouwen. Eigenhandig, want hij is timmerman.

"We hebben nooit overwogen de boerderij te renoveren", vertelt Schoenmaker. "Ik ben op zich best een type dat van oude boerderijen

houdt, dat nostalgische. Maar hier was niks van te maken. Echt niet. Te laag, te klein, te oud..."

Wat de twee wél hebben meegenomen uit het huis zijn de kachel, de bijbehorende poken en de tegels erachter, alsmede borrelglaasjes, theestellen, potten, pannen en gereedschap uit lang vervlogen tijden. "Niemand wilde het hebben toen oom er uit ging", zegt Schoenmaker.

Dat het openluchtmuseum Ellert en Brammert in Schoonoord van plan is de oude keuterij te herbouwen, doet het paar deugd. "Maar het kan

ook best zijn dat wij uiteindelijk toch niet het gevoel hebben dat het het huis van opa en oma is, als het helemaal klaar is", tekent Schoenmaker aan.

"Ze hebben helemaal niets van het oude huis meegenomen. Ze waren van plan hem destijds zelf af te breken en weer op te bouwen. Maar na een paar uur hielden ze het al voor gezien. Het spul was te oud, zeiden ze. Dat heeft ons wel verbaasd. Wij hebben de stenen zelf namelijk wél weer opnieuw gebruikt. Een deel ervan ligt nu als paadje in onze tuin."

'Familie zei: wat moet je met die ouwe rotzooi?'